XI. évfolyam. Budapest. 130. szám. Péntek, 1877. junius 1.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 7 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetés 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

☛ *Junius hó elsejétől kezdve uj előfizetést nyitunk az „Egyetértés“-re.*

Előfizetési árak:

Junius hóra	1.80
Junius—augusztusra . .	5.—
Junius—szeptemberre . .	6.80
Junius—deczemberre . .	11.80

Előfizetőinknek közelebb fogjuk szétküldeni az orosz-török háboru — európai és ázsiai — hareztérének teljesen sikerült pompás térképét.

A háboru tartama alatt lapunk minden nap, tehát hetfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Olvasóink érdeke iránti kötelességünknek tartottuk megtenni minden szükséges intézkedést arra, hogy saját hareztéri tudósitóink és eredeti táviratink által a háboru eseményeiről mindig gyors és hiteles tudósitásokat adhassunk.

Az előfizetés a hónap bármely napján megkezdhető. Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Régi előfizetőink legczélszerűbben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☛ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (himző uteza 1 szám alá) küldendők.*

A „Egyetértés“ kiadó-hivatala.

A háboru.

Az eseményeket megelőzni szerető sajtó még mindig oly hireket közöl Konstantinápolyból, mintha ott már minden fenekestől felfordulni készülne. Bécsi diplomatia körök állitólag komoly tudósitásokat vesznek Konstantinápolyból, hol az anarchia fenyegetően növekszik. A nemzetgyülés permanensnek jelentette ki magát. A hadseregben szintén aggályt keltő a hangulat. A forradalmi párt hir szerint dictatorrá akarja kikiáltani Midhát pasát, ki már utban van haza felé. A szultán Drinápolyba akar átköltözni. — Közöljük e hireket, mert mint hirek csakugyan léteznek, ámbár nagyon kevés hitelességet tulajdonitunk nekik. A „Correspondenz Bureau, mely pedig mint az orosz czár szolgálatában álló közeg, kapva kapna az ily eseményeken, tegnapi táviratában határozottan kijelenti, hogy Konstantinápolyban szó sincs összeesküvésről.

Sokkal több figyelmet érdemel ennél azon hir, hogy a törökök most már hivatalos jelentés szerint is visszafoglalták Ardahánt, s hogy Izmail pasa 40.000 kurd lovassal orosz területre ütött.

Azon pétervári félhivatalos kijelentéssel, hogy Oroszországnak semmi köze a forradalomhoz, meglepő ellentétben áll a „Hamburger Correspondent“ azon hire, hogy a czár, mihelyt Plojestibe érkezett, egy fölhivást intézend az egész szláv világhoz, melyben azt fölhivja a szláv ügy, tudniillik az orosz hadviselés segélyezésére.

Andrássy külügyminiszter ismét gondoskodott, hogy a szerbeknek legyen egy kis szórakozásuk, mert hir szerint a két monitor már Belgrád előtt horgonyoz.

*

Tekintve azon nagy hűhót és gyürközést, melylyel Oroszország a fölfegyverkezéshez fogott, sokan attól tartottak, s a panszlávok azt remélték, hogy Oroszország az ugynevezett „beteg ember“-rel csak ugy rövid uton fog elbánni. Az eddig történtek azonban alaptalanoknak tüntették ki minden erre vonatkozó félelmet és reményt. Már teljes hat hét mult el, mióta az orosz csapatok román területre léptek, de az oroszok hadászati felvonulása a Duna mentén maig sines végrehajtva. Az uj „Presse“ megbizható hirei szerint az orosz hadsereg eddigelé a következő állásban van: A XI. hadtest Galaczot, a VIII. hadtest Brailát, a XII. hadtest Gyurgyevot és Olteniczát, s a IX. hadtest Zimniczát és Turnu-Magurellit tartja megszállva. A VII. hadtestből, mely Odeszába fekszik, egy hadosztály az izmail-kiliai vonalat szállta meg; végre a IX. hadtest egyes részei az Aluta jobbpartjára, Kis-Oláhországba rendeltettek, s a hadsereg szélső jobbszárnyát képező román hadsereghez csatlakoztak. Három hadtest még utban van, és pedig a XIV. hadtest, mely f. hó 26-án lépte át a román határt, s Galacznak tart; a XIII. hadtest, mely Berlátnál lépett Romániába, s Tekucs felé vonul; végre a IV. hadtest, mely Kisenevből kiindulva, Jasszin és Foksánin át Románia belsejének vette utját. Mely állásokat fogják ez utóbb nevezett hadtestek elfoglalni, az nem tudható; most elég legyen csak azt constatálni, hogy a lefolyt hat hét alatt csupán négy hadtest érte el rendeltetése helyét, mig a többi három a Kievtől Kiseneven és Jasszin át vivő hosszadalmas utakon van szétszórva, s két-három hét előtt alig éri el a Dunát.

Az orosz hadvezérlet hat heti erőködésének eredménye a mondottak szerint tehát vajmi kevés. Az oroszok hadászati felvonulását az elemi csapások igen sok, a törökök azonban semmi tekintetben sem késleltették. Ha meggondoljuk, hogy az emlitett három hadtesten fölül még roppant menynyiségü hadiszerek, élelem, lőszer, ruházat és fegyver is szállitandó a Dunához, ha továbbá meggondoljuk, hogy az akadályok, melyeket az orosz csapatok elé az elemek gördítettek, maig sinesenek elháritva, sőt az árvizek növekedése a vasuti közlekedést az eddiginél nagyobb mérvben akadályozzák: fogalmunk lehet azon nehézségekről, melyeket az oroszoknak legyőzniök kell, mielőtt a Plojestiben székelendő czár seregeinek az „előre“ vezényszót kiadhatná.

Másrészt a törökök sem igazolták az irányokban táplált várakozásokat. Ők a hathatós védelem elveinek félreismerése mellett teljesen elmulasztották az oroszok felvonulását mellékes támadó-hadmüveletekkel háborgatni és neheziteni. A törökök a védelmi eljáráshoz egész a hanyagságig ragaszkodtak s megengedték, hogy az ő lőtávolukon belül is emelhessenek védmüveket az oroszok és románok, s közönyösen nézték, mint pusztitják el legjobb hajóikat az oroszok golyói és torpedói, s ők mikor lőttek, csak akkor lőttek, ha erre az ellenség által provocaltattak. Hiba volna azonban a török részről a Duna mellett elkövetett hibákat az ottomán csapatok főparancsnokságának róni föl. Nyilt titok, hogy a portát, midőn Romániát a hűségtörésért megfenyiteni akarta, az európai diplomatia visszatartotta, s Törökország, mely a nemzetközi szerződéseket jobban tiszteletben tartja, mint szerződő társai, lemondott a román terület megszállásáról. De bizonyára figyelmen kivül hagyják e tekintetet, mihelyt az oroszok komoly szándékot mutatnan a Dunán való átkelésre, s akkor minden rendelkezésökre álló eszközzel fognak a Dunavonal megvédésére törekedni. Már egyszer emlitettük volt, hogy a törökországi Dunapart majd mindenütt sokkal magasabb mint a romániai, s még hozzá meredek, minélfogva az oroszoknak az átkelés nem kis föladat. Igaz, hogy általában véve valamely folyamon ép oly nehéz az átkelést, mint a kikötést megakadályozni; de ha a törökök csak felerészben kizsákmányolják is a természetadta előnyöket, ha a várak védelmében kivivott régi hiröknek ujra megfelelnek; akkor ma is állithatjuk, hogy azon nehány hónap, mely alatt a hadmüveletek Bulgáriában még lehetségesek lesznek, anélkül fog eltelni, hogy legalább Európában valamely békére kényszeritő fordulat állna be. Oroszország csak egyik felét mozgósitotta hadseregének, s ezenfölül oly nagy embermennyiséggel rendelkezik, mely lehetővé teszi neki, egy hosszu háboru folytatását, ha ugyan elég pénze van hozzá; mig ellenben a porta összes hadi segélyforrásainak nagyobb része már a hareztéren van. Törökország tehát egyedül nem birja ki sokáig a háborut Oroszországgal, mely még a forradalommal is szövetkezett; de azért Oroszországra nem kis munka vár.

Eltekintve azon szivósságtól, melyet a törökök a várak védelmében kifejteni képesek, Bulgária talajviszonyai olyanok, melyeknél fogva sem gyors előnyomulást, sem a hadsereg szükségleteinek gyors utánszállitása nem gondolható. Ennélfogva az oroszoknak alig fog sikerülni a háborut már az első évben eldönteni; hanem mindenesetre egy második hadjáratra is szükségök lesz, hogy a Balkánon át s a Maricza völgyéig hatolhassanak.

Ha egy tekintetet vetünk Ázsiára, megvizsgálandó az oroszok által az eddigi hat hét alatt elért eredményeket, ugy találjuk, hogy itt ugyan mindössze egyetlen, de nagyon jelentékeny sikert vivtak ki, értjük Ardahán elfoglalását. Egyéb hadmüveleteik nem sikerültek. Minden támadásuk, melyeket a Batumtól éjszakra eső kintrisi-i török hadállások ellen intéztek, visszaverettek. — Karsznál, mint az ettől két mértföldre délkeletre eső Mahardsih erődnél történt ütközet bizonyitja, még mindig nem jutottak eredményhez, s egy negyedik hadosztályuk, mely még a háboru elején elfoglalta Bajazidot, Dijadint és később Kara-Kiliszát, a Ván tavánál a kurdok által fenyegetettetve visszafordult s most kénytelen az eddig elfoglalt helyek megvédésére szoritkozni. A kozákok portyázásának nem sok eredménye van: az ázsiai közlekedési állapotok hiányossága következtében az oroszok csak lassan haladhatnak előre, s mig Karszot be nem vették, nem is gondolhatnak Erzerum ostromlására.

Ardahán elvesztését egyébiránt kárpótolják a törökök által a kaukázusi partvidéken kivivott előnyeik, melyek rájok nézve sokkal nagyobb fontosságuak, mint az oroszokra nézve Ardahán elfoglalása.

Mindenesetre fődolog, hogy a porta Mukhtár pasa helyett, ki szerencsétlen flótás, más hadvezérről gondoskodjék.

*

Mukhtár pasát, több lap jelentése szerint letették, és haditörvényszék elé fogják állitani, mivel 66.000 ember helyett, mint a hogy ő állitotta, csak 31.000 embert fegyverzett föl.

*

Egy belgrádi távirat szerint a törökök betörtek Adubujuklies drinai szigetre s ott több mezei munkást megöltek, másokat barmaikkal együtt elhurczoltak. Bizottság küldetett a helyszinre.

—

A mai börzén nem csekély izgatottságot keltett azon elterjedt hir, hogy Mac Mahon merénylet következtében agyonlövetett.

—

Azon hirt, hogy az orosz czár királyunkkal Erdélyben találkozni fogna, a „Fremdenblatt“ alaptalannak jelenti ki.

—

Az „Ellenőr“ mozgósitási hirére a „N. P. J.“ mai száma a következő megjegyzéseket teszi: A mi értesüléseink szerint az osztrák-magyar tüzérezredek harmadik osztályainak behivásáról katonai körökben semmit sem tudnak. Ellenben halljuk, hogy a honvédelmi miniszteriumban már ott van a lepecsételt mozgósitási rendelet, de hogy mikor fog ez felbontatni, azt tudni egyáltalában nem lehet. Üzleti sürgönyök szerint tegnap a párisi börzén az a hir terjeszt el, hogy az osztrák-magyar hadsereg mozgósittatik. Bylandt közös hadügyérnek megrövidített szabadság ideje szintén sok mindenféle hir elterjesztésére szolgáltatott alkalmat. Az egyik versio szerint a szerb és a román határ mentében „kiegyeztető rendszabályok“-ról van szó. Mások a hadügyminiszter visszatérését összeköttetésbe hozzák az 1878-iki hadügyi költségvetéssel.

—

Albrecht főherczeg, mint itteni katonai körökben hirlik, f. hó 7-én Budapestre is eljön és szemlét fog tartani az itteni helyőrség felett. Körutját folytatva, meglátogat több magyarországi ezredet is. Ugy hallja a „P. N.“ hogy egy-két szlávajku ezred a főherczeg urat azon megjelepetésben akarja részesiteni, hogy az orosz néphymnuszszal üdvözlendi. Állitólag egyik-másik ezredes paranesot adott ezrede zenekarának, hogy tanulja be e hymnuszt.

—

A regnikolaris deputatio üléseiről irja az uj „Presse“: Mig a magyar országgyülés bizottságainak tárgyalásai nyilvánosan folynak — és pedig véleményünk szerint az ügy minden hátránya nélkül — addig nálunk ugy a plenum, mint annak egyes albizottságai tanácskozásaikat a legnagyobb titokban tartják. Walterskirchen képviselő ugyan a bizottságban ma azon inditványt tette, hogy legalább a bizottság tagjai lehessenek jelen az albizottsági üléseken, mégis az határoztatott, hogy az albizottságok esetről-esetre intézkedjenek e kérdésben, és egyik albizottság azonnal el is határozta, hogy tárgyalásainál a nagy bizottság tagjainak sem engedi meg a jelenlételt.

—

Több határszéli megyéből érkezett hivatalos jelentések következtében, mint a „N. H.“ irja, elrendelte a belügyminiszter, hogy az idegen utasokra a szabályszerü felügyelet ezentul a legéberebb figyelemmel gyakoroltassék.

—

Kemball Arnold, angol meghatalmazott, a török főhadiszálláson Ázsiában az ottani török hadsereg állapotáról szomoru képet rajzol. Minden hiányzik ott — ugymond — csak kitartás és bátorság van. Kemball azon nézetben van, hogy ha nem javitanak a hadsereg állapotán, az oroszok előnyomulása nem fog komoly akadályokra találni.

—

Az „A. Allg. Ztg“ egyik bécsi levele szerint Bosznia annexiójának „eszméje“ nemsokára csakugyan realisáltatni fog. No, no! Hogy a „felix Ausztria“ nem puskapor és golyóval töltött fegyverrel szokott tartományokat hóditani, az már történeti közmondássá vált. — A diecsőséges osztrák hadsereg története — csak 1848-tól máig is — fényesen igazolja e tételt; nem hóditott, de veszitett tartományokat! Jól begyakorolt magyar bakák és huszárokkal olaszokat megverni a — szakértők szerint — rosz vezénylet daczára sem nagy dicsőség! — Már most, a közös hadsereg magyar és lengyel legénységét sem a magyar honvédséget a török ellen nem lehet vinni, mert hisz bármily beteg, gyenge és elhagyott legyen is Törökország — a rablás ellen védeni fogja magát, — s könnyen megtörténhetnék, hogy magyar magyarral, lengyel lengyellel állna szemben! — Vigyázzon a külügyminiszter ur ő nagyméltósága, nehogy a monarchiát alaposan blamirozza, — mert könnyen megtörténhetik, hogy a török az ellene vihető diecsőséges hadsereget vagy be nem ereszti, vagy ha bemegy, ugy keveri, mintha ott sem lett volna! az élet- és halálküzdelmes török katona nem olasz, sem crivoscianer! — A kétségbeesés küzdelme csodákat mivel, az előbb mondottakhoz pedig csoda nem kell.

Bécs, május 31.

(B. C.) A regnikolaris deputatió tegnap elvetette Szlávy inditványát, mely egy albizottság megválasztását javasolta. Ezzel azt hiszszük, oly hiba követtetett el, mely nem sokára ki fog tünni. — Haynald érsek azon figyelmeztetést tette az értekezleten, hogy az előterjesztett kimutatásokban az osztrák szelvényadó nincs kellőképen kitüntetve. Ezen figyelmeztetés valószinüleg nem fog minden következmény nélkül elhangzani. Aközben azonban a pénzügyminiszter minden gondolható számadást és kimutatást megszerez, hogy a felmerülő óhajtásoknak azonnal eleget tehessen.

A deputatió horvát tagja Jakics, ki egy szót sem ért magyarul, igen meg van akadva. Szándéka egy Horvátországra és a határőrvidékre vonatkozó javaslatot tenni. Az ellenzék tagjai eddig még nagyon tartózkodva viselik magukat. Bánhidy báró eddig csak „egy később fölvetendő“ elvi kérdést helyezett kilátásba, Sennyey báró pedig tisztán formalitási kérdésekben emelt szót. Széchen azonban már eddig is többször felszólalt a kormány javaslatai mellett.

Bukarest, május 26.

Az orosz táborkar nagy titokban tartja az orosz hadsereg erejét, melyet a románok 300,000 emberre, mely közt 42,000 lovas van, tesznek. Ez azonban csak akkor állhat, ha a mindennemü orosz hivatalnokok stb is beleszámittatnának. Én megközeliteni vélem az igazságot, ha a Romániában lévő orosz sereg erejét 260,000 ezerre teszem, mely számban a 35,000 lovas benfoglaltatik. Nincs hiány oly jelekben, melyek sejtetik, hogy a nagy események órája nemsokára ütni fog. Bukarestben az orosz hadügyi igazgatás minden ágában tegnap óta szerény müködésben van. A mint ma a postára mentem, mindenütt orosz postahivatalnokokat pillantottam meg. A török tengerészetnek nincs szerencséje, mert egy ágyunaszád ismét elveszett. Amint az oroszok Brailából megpillantották, hogy a török hajón fütnek, azt következtették, hogy az az éj védelme alatt az ó Dunából az ujba fog menni. Egy orosz müszaki osztály azonnal partra szállott Ghecet mellett, a hová a „Fulgurul“ román hajó által vitetett, ott torpedót sülyesztettek le és reggel két órakor a török hajó csakugyan arra a helyre érkezett, nem mult el egy perez sem, s már a török hajó ezer meg ezer darabokra volt szétzuzva. Ez majdnem ugyanazon a helyen történt, a hol 14 nappal előbb a legerősebb török monitort hasonló balsors érte. — A megérkező orosz czár kiséretében 300 személy lesz. Gortsakoff herczeg s jobb keze Hamburger, Miliutin hadügyminiszter s az összes nagyherczegek kiséretében lesznek. — Az itteni rendőrfőnök állásából e napokban elmozdittatott, mivel az oroszokat nem elégitették ki azon rendszabályok, melyeket a nagyherczeg személyének s környezetének Bukarestben időzése alatti biztonságára nézve tett. S miután a czár is Plojestiből Bukarestbe fog jönni, a rendőrség élén orosz módra egy erélyes embert akarnak látni, s a brailiai rendőrfőnököt, Radu Mitait nevezték ki bukaresti rendőrfőnöknek. Az oroszok egyáltalában egy teljes rendőrségi szervezetet léptettek életbe, mely a posta- s a távirdaügyre is kiterjeszti figyelmet.

Mindamellett, hogy három milliót kaptunk Oroszországtól, pénzügyi visszonyaink még sem javultak. Nyomasztó pénzhiányban szenvedünk. Tegnap az igazságügyminiszterium egy pénztárnoka s egy magasabb hivatalnoka Plojestibe utaztak, hogy

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A kényuralom Oroszországban.

Pelleton E. után.

(Vége.)

És most nézzétek amott, Európa legszélső láthatárán azon embert, ki több az embernél, ki fejedelem és biró egy személyben, fején a kettős koronával, császári felségébe burkolva, az éjszaki fény lángsugaraitól övezetten lebegni a nagy üresség felett, a szuronyok egész tengerének közepette. Ő a minden, ő mindenütt jelen van, kezével vagy szemeivel. Ha a harag az agyába kergeti a vért elitélhet, számüzhet, börtönre zárathat, ölhet, raboltathat, gyujtogathat, felszántathatja az ostromal megvett város földjét, hamut szórhat a palota helyére, egyik határszélről a másikra viheti tüzérségének lidérczlángjait, lekaszáltathatja egy ország egész fiatalságát, mint a füvet a réteken; szóval előránthatja utjában mindazon fájdalmakat, melyekkel az ember sujthatja embertársát egy elátkozott napon; mindezt megteheti, megtehet mindent, csak azt nem, hogy e földön, mely lábai alatt van, tevékenységet, életet, gazdagságot, eszméket teremtsen.

Azt mondják, hogy erkölcsösebb népénél, a miért ugyan még bizvást nagyon szerény lehet erkölcsösség dolgában; igazságosabb is népénél, vagy ha ugy tetszik, jobban szomjazza az igazságot, és mégis ezen ember, kinek fején az ég és föld minden hatalma össze van halmozva, ki megmérhetlenül sok roszat tehet, képtelen jót tenni épen e kivételes, határtalan hatalmi tekintély természeténél fogva, mely őt az emberiség többi részétől elválasztja, elszigeteli. Akarhat valamely igazságos rendszabályt életbeléptetni, de csupán az akarat hatalmával bir. Midőn igazságról beszél, a szél elhordja szavait, melyek holtan hullanak le lábai elé, anélkül, hogy egyetlen kéz nyulna utánuk. Közte és népe közt a kényuralom felépitette a bureaukratismus eleven falát, e néma összeesküvést, mely utközben elkapja és meddővé teszi gondolatát. Mit lát? mit tud? Legfelebb azt, a mit folyvást körüle csoportosult, és zsibongó udvara látnia és hallania enged. A czár kétségkivül Oroszország legtudatlanabb és legmegesalatottabb embere, alattvalóinak alattvalója. Megkisérlé összeszüzni magában az emberiséget, s az emberiség azért boszut állt rajta.

Ezen igazság bizonyitéka kiri Oroszország közigazgatási történelmének minden lapjáról. Nem jut már eszembe, melyik város óhajtott volna hidat birni a Dnjeper folyón, s e czélból kérelemmel járult a czárhoz, ki a kérést méltányosnak találta és véleményt kivánt az illető szakbeli hatóságtól. A szakemberek szerény hat milliót irányoztak elő. A czár az első szóra visszariadt e nagy kiadás elől. Egy vidékbeli földbirtokos, ki nyilván kevésbé volt félénk a czárnál, vállalkozott saját költségeire megépittetni a hidat, mely nagyon drága volt ő felsége erszényéhez képest. Egy olasz mérnök tudományát vette segitségül. A mérnök százezer frankot kért az egész munkáért. A hid tehát elkészült.

Koránsem. A szakhatóság óvást tett ellene. A leszállitott áru hid a papiron maradt és a Dnjeper ma is csak ugy folyik, mint hajdan. Ugyanezen tény minden pillanatban ismétlődik egy vagy más alakban. Például a czár nagyobb biztonság kedvéért tölgyfából rendel épitetni egy hajórajt és kap fenyőfából épült hajókat. — Jó minőségü gyógyszereket akar Krimbe küldeni a kórházak számára és nem tudni hogyan, de a készletek utközben mindig elolvadnak.

A folytonosan ismételt kisérletek mindig ugyanazon eredményekre vezetnek. Ah! az emberi dolgok törvénye megtagadta az absolutizmustól még azon jogot is, hogy jót tegyen. Az absolutizmus olyan, mint a manzanillofa, melynek árnyékában semmise terem meg, csupán a terméketlenség.

Távolról, az éjszaki sark ködében, az orosz nép kisértet gyanánt tünik fel; de ha az óriáshoz közeledünk, egy idomtalan népet fogunk találni, mely tiz különféle népből áll, zsidókból, németekből, tatárokból, kozákokból, bolgárokból, lengyelekből és mit tudom én, hogy még kikből? . . . Mindezek erőszakkal vannak összetartva, kardlappal fegyelmezve és folyvást háborognak, folyvást idegenek a fegyelem előtt. Látok ugyan hadsereget, de nem látok nemzetet. Mert mi egyéb egy nemzet, az ujabb eszmék szempontjából, mint a gondolatok, érzelmek, iparok, utak, hidak, csatornák, városok, közegek, bankok, gyárhelyek, nagy, kis és középvagyonu polgárok természetszerü, élő és tömör szervezete, melyet a történelem teremtett és fejlesztett. Ilyen Angolország, ilyen Franczia ország. De Oroszország micsoda?

Egy lebegő keret, ür, térség, szétszórt lakosság, rothadt czivilisacziő, alig körvonalozott nemzetiség, egy millió szabad ember, a többi rabszolga; nincs kereskedése, következőleg nincs osztálya, mely a munkából született, a munka által lett volna szabaddá, pedig ez az egyetlen felszabadulás, melyet a történelem helyesel, szóval nincs szabadsága, és a mi szomorubb: lehetősége sincs jelenleg a szabadságra, mert mint e világon mindennek, ugy a szabadságnak is vannak szükséges előzményei és létfeltételei. A szabadság szó talán elhatolt már Oroszországig, de az eszme még ismeretlen.

Igy tehát a köztársasági téritő mindenütt a pusztaságban hirdeti a szabadságot és önteláldozását mindenütt mosolylyal jutalmazzák. Az oroszok sokkal komolyabb becsvágygyal birnak, hogysem az egyszerü emberi becsvágygyal beérnék. A nemes egy érdemkereszttel többet akar mellére tüzni. A paraszt egy pohár pálinkával többet akar inni vasárnaponkint. Mindkettő tisztában van életczéljával és fáradhatlanul folytatja utját, a nélkül, hogy egy pillanatra hátra fordulna, meghallgatni azon idegent, ki kétségkivül az ábrándok honából jött, mert democracziáról beszél, és a szerencsétlen téritő csalódásról csalódásra odajut, hogy kétkedjék a jobbágyság eltörlésében. Kétségkivül jól tudja, hogy a főurak földjein élődő összes emberi állatseregnek szabadságot adhat a czár egyetlen szava. De egyetlen ukázzal, máról hónapra nem lehet széttépni és ujra összefüzni a szövetséget, mely az embert a röghöz köti. A jobbágy fel van szabaditva. Az égben kétségkivül örömrivalgás hangzik, mert egy nagy lépés történt előre. És aztán? A tegnap szabaddá lett ember, ki megszokta a jobbágyság gondtalanságát, találhat-e azonnal uj keresményt, uj mühelyet, mihelyt lerázta lábairól a rögporát? Ime a rémitő rejtélyt, mely előtt a republikánus téritő szomoruan kénytelen megállni, és miután hiába kereste a megoldást, ujra kezébe veszi botját és visszatér Párisba.

És mégis lehetetlen, hogy a haladás ne érintse Oroszországot, lehetetlen, hogy egykor be ne lépjen e földre, mely még félig a barbarságba van merülve, nem alkothatja ujjá másképp, mint európai bevándorlás által. Katalin czárné már példát adott e politikára, midőn vendégszeretőleg fogadta a hazájukból kiüzött mennonitákat vagy morva testvéreket.

Ha az utas a puszták sikjain, a természet e végtelen temetőin vándorol, hol a szél az elszáradt haraszton kivül semmiben sem akad meg, némelykor a láthatáron megpillanthat egy-egy facsoportot és a zöld oázból egy torony fényes födele tükrözi vissza a napsugarakat: ez egy mennonita falu. Nincs e falunak egyetlen lakósa, a ki ne birna csinos házacskával, kerttel, gyümölcsössel. Mindegyik házon meglátszik a becsületes jólét azon fényüzése, melynek lakályosság a neve. Az ebédlő szekrényein mindenütt csillog a sok bádog edény, sőt gyakran a legdiszesebb szobában zongora is látható, melynek hangjegytartóján Beethoven egyik szonátája fekszik.

Pedig a mennoniták is csak ép oly földmivelők, mint a mi parasztjaink; saját kezeikkel müvelik a földet, de mindnyájan tudnak olvasni és mindnyájan értenek valamely kézi iparhoz, melylyel télen át, a földmüvelés szünetelése alatt foglalkoznak. Nincsenek köztük szegények, koldusok, tolvajok; mindenütt jólét uralkodik, melyet a solid aritás elvének köszönhetnek. Krimia közepette meg oldották az egyéni lét és a közösség egye sitésének problemáját: közös nyájőrzés, közös hu svágás és kenyérsütés, közös kut, de külön la kás, sérthetlen magánélet és a biblia o lvasása családi körben.

A falusi élet társasulása, vagyis inkább szövetkezés a jobbágyság helyett — ez Oroszország szabaditó igéje, de hogy ez testté legyen, nem elég a nép polgári állapotát megváltoztatni, hanem ujjá kell alkotni szellemét is. A kormány egy izben olajlámpákat ajándékozott valamelyik orosz városnak, másnap reggelre a lakosok elloptáták valamennyi lámpát. A világosság vonzotta a tolvajokat, a helyett, hogy elriasztotta volna. Ugyanazon elhatározás különböző erkölcsi állapotok mellett, különböző eredményeket idéz elő. Oroszországban a reformoknak csak akkor van jövőjük, ha egyszersmind az egyén belső ujjá alkotását eszközlik. De létesitheti-e ezt az orosz papság a többi vallásu papság közreműködése nélkül? És bele fog-e egyezni a czár, hogy lemondjon byzanczi papságáról és kiadja kezéből koronájának felét?

Oroszország egy pillanatra tévedésbe ejthette a világot hatalmának fitogtatása által. Miklós czár bizonyos tekintetben katonai fölénnyel kérkedett Európa egy része felett. Ha valamely apró olasz vagy német herczegség szabadelvü alkotmányt adott népének, a czár egyet dobbantott lábával a függöny mögött és a szabadság azonnal visszavonult a szinfalak mögé. Miklós czár egy napon azt hitte, hogy a szabadság nyugaton is végkép benyugodott deczember másodikán, Napoleon államcsinyje után. „Az éjszaka beállt,“ gondolá magában, „Makbeth órája elérkezett“ — s ezzel kihuzta kardját és elindult Konstantinápoly ellen. És ugyan milyen győzelmet vivott ki a törökök ellen?

Oroszország egy hadsereget küldött Oláhországba és az 1828-ki ereklyetárból előszedte Paskievics herczeget. E régi csontváz megtámadta Silistriát és mint gyakorlott hadvezér, mindenekelőtt embereinek szellemére igyekezett hatni. Az ezred pópája teljes diszben hordozta körül a madonna képét; Paskievics a madonna képmását megtoldotta egy adag pálinkával, aztán ostromriadót fuvatott és a hátulsó sorokkal az első sorok közé lövetett, hogy a vitézséget fokozza.

És az orosz hadsereg megfutott Silistria előtt. A franczia-angol hadjárat pedig végérvényesen végzett Oroszországgal és a saját vermében megfogott Miklós czár, a vereségről értesülvén, dühében meghalt. Hiába, katonának ember kell, kényuralom alatt pedig még csak ember se lehet senki.

Huszár Imre.

ott 4 millió frankot az orosz kormánytól átvegyenek. A táborkar főnöke, Nepokojsitszky, azonban kijelenté, hogy Pétervárról azt az utasitást kapta, hogy a fizetést egyelőre szüntesse be. Ures kézzel tértek hát vissza.

Orsova, május 29.

(B. C.) A háboru kitörése óta városkánkban nagyon sok harczi hirt koholtak. Való, hogy Orsova, mint amely Romániához legközelebb eső határváros, gyakran azon hely, hol a legérdekesebb hirek gyakran igen gyorsan megtudhatók. A harcztér s kivált a kedves oroszok közelsége itt nem igen nyugodt hangulatot keltett. Alig mulik el nap, melyen ne lehetne hallani, hogy az oroszok mind jobban közelednek Orsovához. A határ Erdélytől a Dunáig majd minden őrizet nélkül van. Itt és Mehádiában mindössze 300 honvéd teljesiti a határőri szolgálatot. Az orsovaiak csupán Nagy szolgabiróba helyezik bizalmukat. Nagy valóban törekszik is a monarchia kimondott semlegességét megsérteni, nem engedni s a monarchia alattvalóinak érdekeit megóvni. Ezt ő több izben bebizonyitotta. Nehány nap előtt Adakaléból egy vaklövést tettek a Dunagőzhajó-társaság egyik hajójára. A hajó visszafordult s az esetet bejelentette a szolgabirónak. Nagy szolgabiró azonnal csolnakra ült, átment a szigetre s kérdőre vonta a parancsnokot, hogy mért lövetett a hajóra, mire fölvilágositásul azon választ kapta, hogy a hajónak nem volt lobogója, mi valónak bizonyult is.

Tegnapelőtt 122 szerb önkéntes érkezett ide, kik Romániába akartak menni. Mindnyájan viselt szerb egyenruhában voltak, de fegyver nélkül s rendes utlevéllel ellátva. Nagy szolgabiró az illetőket nem engedte tovább utazni, hanem miután letartóztatta s őrizetökre 15 honvédet rendelt, táviratilag utasitást kért a miniszteriumtól, mely azonban ma reggelig sem érkezett meg. Nagy tehát, minthogy a 122 embert nem tarthatta el, őrizet alatt áttétette a szerb partra.

Ma délután a miniszteriumtól azon távirati utasitás érkezett, hogy ha szerb utazók érkeznek s nincsenek tölfegyverkezve, ezen fölül pedig rendes utlevelök van, ezek szabadon bocsájtandók.

Gyurgyevó május 26.

Gyurgyevó most egyike a legcsendesebb helyeknek, mivel lakói, kiknek száma különben 15 ezerre megy, most jobbára kivándoroltak. Az itt maradt családok közt van a német viceconsuléi is. A helyőrség jelentékenyebb részét még most a román csapatok képezik, az orosz csapatok ma vonaltak be, a Duna partján s a város utczáin már is látni orosz őrjáratokat s kaukazusi kozák őröket eredeti egyenruháikban. — A román csapatok, a második sor ezred, majdnem mint ellenséges csapatok vonaltak el innen, az elhagyott lakásokat lerombolva. Az oroszok panaszkodnak ez állapotok felett. Gyurgyevót könnyen lehet lövöldözni a Ruscsuktól északkeletre eső török sánczokból. A mióta az orosz ütegek fel vannak állitva, a törökök tartózkodnak a 3 kilometernyi távolban lévő nyilt várost bombázni, és állitják, hogy azóta a török lőszerek, melyek eddig Ruscsuk városában őriztettek, most hátrább vitettek és a tábor megett sátrakban őriztetnek.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. A király Sándor Kálmán maros-vásárhelyi törvényszéki joggyakornokot s Kisfaludy Ákos budapesti ügyvédet a budapesti itélő-táblához tiszteletbeli segédfogalmazókká nevezte ki. — Az igazságügy miniszter Brodszky Béla mohácsi kir. járásbirósági dijas joggyakornokot a pécsi kir. törvényszékhez aljegyzővé és ifj Simonovics Elek fővárosi volt ideiglenes telekkönyvvezetők a győri királyi törvényszékhez telekkönyvi irkokká, s a pénzügyminiszter Auguszt Ferencz rendelkezés alatti adótisztet a veszprémi kir. adófelügyelő mellé III-ad oszt. számtisztté nevezte ki. Az aradi m. k. pénzügyigazgatóság Halász János makói, Dániel Gyula pankotai és Bolics Béla békési ideiglenes minőségben kinevezett adóhivatali ellenőrökket, ezen minőségükben véglegesitette. A temesvári m. kir. pénzügy igazgatóság Féhn János dohány-áruda-raktári tisztet a temesvári m. kir. dohány-áruda és bélyeg-raktárhoz ellenőrré nevezte ki.

Az ügyvédi kamarákból. A pozsonyi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy néhai Biermann Károly pozsonyi ügyvéd és kamarai tagnak nevét, bekövetkezett elhalálozása folytán, az ügyvédi lajstromból kitörölte, és a halaszthatlan teendők teljesitésére, a meghalálozott özvegynek határozott kérésére Brolly Tivadar pozsonyi ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— Pósta-ügyek. A nagy-szebéni m. kir. póstaigazgatóság részéről közhirre tétetik, miszerint a keleti vasut jelenleg érvényes menetrendjéhez képest f. évi junius hó 1-től kezdve, a fürdőidény tartamára, Földvár és Előpatak közt naponta közlekedő küldöncz-szekérpostajárat rendeztetik be, melylyel mindennemü levél- és kocsipostai küldemények — esetleg személyek is — szállittatnak. A menetrend következő: Indulás Földvárról, a vasut megérkezte után d. u. 4 órakor; érkezés Előpatakra, d. u. 5 ó. 30 perczkor; indulás Előpatakról, d. e. 9 órakor; érkezés Földvárra, délelőtt 10 óra 30 perczkor, a vasut elindulást előtt.

— Kossuth Lajost, a tud. és müegyetemi olvasó-kör mai napon tartott közgyülése egyhangulag nagy lelkesedés közt a kör tiszteletbeli tagjává megválasztotta.

— Albrecht főherczeg hétfőn este érkezett meg katonai kiséretével Triestbe. Másnap reggel 8 órakor nagy szemlét tartott a nagy kaszárnya udvarán az összes csapatok felett. Délután Capodistriába ment által, este pedig elutazott Görzbe.

— A magyar kir. igazságügyminszter a budapesti és marosvásárhelyi kir. itélő-táblák területén levő biróságok előtt, polgári jogügyeiket szorgalmazó horvát-szlavonországi lakósok szegényjoga tekintetében, a következő rendeletet bocsátotta ki: I. Megadandó a szegényjog azon horvát és szlavonországi lakosoknak, a kik lakhelyük hatóságának bizonyitványával kimutatják, hogy reájok nézve fennforognak azon feltételek, melyek lakhelyük törvényei szerint, a szegényjog engedélyezéséhez megkivántatnak. Ennek megfelelőleg a Horvát-Szlavon ország területén levő biróságok is hasonlóan fognak eljárni a budapesti és marosvásárhelyi kir. ilető-táblák területén lakó s polgári jogügyeiket a horvát-szlavon országi biróságok előtt szorgalmazó felek szegényjoga tekintetében. II. A horvát-szlavon országi lakósok szegényjoga érvényes a polgári jogügyeket tárgyazó megkeresések foganositásánál is. Ennélfogva a költség megtéritésének követelése nélkül foganasitositandók a horvát-szlavonországi biróságoknak a területükön lakó és szegényjogot élvező felek polgári jogügyeit tárgyazó megkeresései; valamint a horvát-szlavonországi biróságok is a költség megtéritésének követelése nélkül fogják foganatositani a budapesti és marosvásárhelyi kir. itélő-táblák területén levő biróságoknak, a területükön lakó és szegényjogot élvező felek polgári jogügyeit tárgyazó mekereséseit. A felmerült kültségek jegyzéke, a foganasitó biróság által megküldendő a megkereső biróságnak. III. A horvát-szlavon-országi lakosok szegényjoga tárgyában eddig felmerült és még függőben levő kérdések szintén a jelen szabályok értelmében oldandók meg.

— A Szibériban levő magyarokról. Máday János gymnasiumi tanár ur Kaposvárról meleg hangu felszólalást küldött be lapunkhoz a Szibériában állitólag élő magyarok s nevezetesen Petőfi kerestetése ügyében. Bármennyire hajlandók vagyunk kételkedni a — Petőfi Sándorra vonatkozó mesés hangzásu hirek alaposságában — ugymond — az az egy mégis bizonyosnak látszik, hogy ha Petőfi nem is, de több 48-as honvéd nyomorog a szibériai ólombányákban. S ha ott valóban több magyar honvéd tartatik fogságban, mért ne lehetne köztük Petőfi is? Van-e csak egyetlen egy positiv bizonyitékunk arról, hogy Petőfi a segesvári csatában meghalt? Nincs, sehol semmi. S ha ez igy van, hogyan merjük a felmerült hirekkel szemben absolut lehetetlenségnek mondani azt, hogy Petőfi a szibériai fogságban van? stb. — Erre nézve mi azt tartjuk, hogy „absolut lehetetlenségnek" a hirt nem állitotta senkisem. Sőt annyira nem, hogy bár az eredményben kételkedik s hinni talán inkább nem meri, vagy nem tudja, mint sem, hogy nem akarja, — a költő kerestetését mégis egyhangulag sürgeti mindenki. Ez megtörtént. A kormány valahára tett valamint, azt azonban mi is óhajtanók, hogy a tényt, mikép a nyomozást meginditotta, hivatalosan köztudomásuvá tegye. — Ellenben ezen czélra a magán-adakozásokat nem tartjuk se indokoltnak, se eredményre vezetőnek; mert a nemzet lángoló szeretettel csügg ugyan lánglelkü dalnoka emlékén; de feltalálásának reménye olyan gyenge, hogy a szerfelett bizonytalan czélra számbavehető adakozás alig történnék. S különben is, itt a kormány közköltségen teljesitendő hivatalos kötelességének teljesitéséről van szó. Fedezze itt az esetleg százezrekre mehető költségeket a kormány, a magán-adakozások pedig folyjanak a Petőfi-szobor javára; sokkal helyesebb lesz igy.

— A margitszigeti patvarista majális junius 2-án az eddigi mozgalomból itélve is, oly látogatott lesz, a milyen még tavaszi tánczmulatság nem volt. A legelőkelőbb családok már is megváltották jegyeiket, s alig van a fővárosban szép nő, ki meg ne igérte volna megjelenését. Az ügyvédi és birói kar tekintélyesebb tagjai, az ügyvédjelöltek egyesületének tiszteletbeli tagjai, ugy az egyesület diszelnöke: Majláth György is megigérték a majálison leendő megjelenésüket. Jegyek szombaton junius 2-án egész délelőtt, s délután 3 óráig az egyesület helyiségében (hatvani utcza 3 sz. I. em.), délután 3 órától kezdve pedig a Margitszigeten válthatók. Személyjegy ára 1 frt. családjegyé 3 személyre 2 frt.

— Nógrádmegyében Csalomjai (Pajor) István és a „Nógrádi Lapok" szerkesztője Horváth Danó kezdeményezése folytán egy bizottság alakult a végből, hogy a megye korán elhunyt jeles költője Madách Imrének emlékszobrot állitson. Junius hó 14-ikén lesz az első értekezlet, melyen a végrehajtó bizottság is meg fog választatni.

— A tudomány- és müegyetemi polgárság által az egyenruha ügyében kiküldött bizottság, érintkezésbe tette magát több vállalkozóval és az országos magyar ipar-egyesülettel, s a nyert felvilágositások alapján meggyőződött, hogy az egyenruha terve még a jövő tanév megkezdése előtt valósitható lesz. Az egyenruha lehetőleg polgári jellegü leend, a diszkabát, disznadrág, hétköznapi zubbony-féle és sapkából álló egyenruha legfeljebb 40 forintba kerülend. Ezen most már megállapitott módozatok alapján kibocsátottuk az aláirási iveket, melyeknek minél tömegesebb aláirása, a czél érdekében nemcsak kivánatos, hanem a tömeges megrendelés érdekében egyenesen elmellőzhetlen. A 40-es bizottság.

— A budapesti magyar Fröbel-nőegylet ma délután az Orczy-kertben tervezett gyermekmulatságát, mely a programm szerint kedvező idő esetén vasárnapra halasztatott, megzavarta az eső. Fél három órakor sok gyermek érkezett a lóvonattal az Orczy-kertbe, szülőkkel és dajkáikkal, az egyre ujuló permeteg azonban nem sok kedélyt engedett a mulatságban. Vasárnap nyilván szebb időjárás lesz, s jobban megtelik az élénk aprósággal a lombok alja.

— Deák Ferencz emlékszobrára eddig begyült összesen 94.760 frt 39½ kr, 456 forint 22½ kr. arany és ezüstben, s 500 frt értékpapirokban.

— Sport. Egy londoni távirat jelentése szerint a Derby-versenyen Falmouth lord barna csődöre Silvio Silverhairből érkezett be elsőnek, a második volt Johnstone Glen Arthurja, a harmadik Mackenzie Rob Roy-a. Összesen 17 ló futott.

— Névváltoztatás. Seipel Nándor bölöni születésü honvéd-főhadnagy „Bölöni"-re változtatta vezeték nevét.

— Tavaszi mulatság. Az első bpesti szegény gyermek-kert egylet junius 16-án a Margit-sziget alsó vendéglőjében tánczczal egybekötött tavaszi mulatságot rendez. Kezdete 5 órakor lesz, Belépti jegyek ára (a hajóni menetdijat beleértve): személyenkint 1 frt, gyermek-jegy 50 kr. kaphatók: a váczi-utczában, Szemek és Mayer urak szivartőzsdéjében és Balitzky S. urnál. A városháztéren, Ádám és Éberling; a ferencziekterén Ádám és Kirchkopf uraknál; a vizi-városban: Nagl ur könyvkereskedésében a lánczhiddal szemben, — Schenk urnál a várban, valamint fennevezett napon a sziget alsó kikötőjénél és a táncterem ajtajánál.

— Japáni legyezők. Az 1875-ik évben Japánból körülbelől 3 milló darab legyező vitetett ki, a mi 90 ezer dolár értékek képvisel. A kivitel a philadelphiai kiállitás miatt emelkedett az emlitett évben annyira.

— Rendőri hirek. Irodalmi vitatkozása Dunaparton. Müller Adolf ponyván teritett ponyva irodalom árusitó, összeveszett több bérkocsissal, kik őt argumentatiókép jól elcsépelték. Ugyanis egy bérkocsis vett nála valami „borzasztó historiát" 40 krért, mely összeget 20 kr. készpénz és egy ostor zálogositásával egyenlitett ki. Az ostor más bérkocsisé lévén, Müllertől elvétetett és ez alkalommal verték meg; nagy népcsődülés keletkezet ezen veszekedés alatt és a rendőrség a békezavarókat bekisérte. Csincsák Mária kalocsai születésü 32 éves csipészsegéd neje tegnap délután 3 órakor a Dunarakpartról öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott, de a hajósok által kimentve kórházba szállittatott. — Szivtelen szülő. Reggeli 3 órakor a rózsa és sugárut közti üres telken egy körülbelül 3 hetes fiucska találtatott, ápolás végett kórházba szállitatott. — Ma reggeli 4 órakor a budai ráczfürdő irányában egy ismeretlen vidéki földmives 40—45 éves egyén hirtelen összerogyott s mire segély érkezhetett volna már meg is halt, Hullája a szt. Rokus kórházba szállittatott. Az ismeretlen férfi hulláján egy rummal félig telt palaczkon kivül, semmi sem találtatott.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Mozart operája, a „Varázs-fuvola," az Éj királynője szerepében Donadio Bianca kisasszonynyal ma este is nagy közönséget vonzott a nemzeti szinházba. Talán jelentékenyebb része volt ebben a dalmü szépségének, mint a vendégmüvésznő játéka és éneke iránti érdeklődésnek, mert Donadio Bianca csak nem győzheti le egyéniségét s ma este is azt, ezuttal nem ugyan mosolygó, de eléggé ismeretes alakot mutatta be, a melyet csekély különbséggel akár Mignonban, akár Rosinában vagy Amiában láttunk tőle. Az éj királynője inponáló drámai egyéniségét kevéssé sikerült neki visszaadnia, ép ugy, mint Gerster Etelkának. Utoljára mosolygott is hozzá. Az énekrészt azonban minden nehéz, hullámzatos variácziójival s müvészi hanghoz mért staccatóival gyönyörüen, határozottan vitte ki. Két detailt a zajos tapsokra meg is kellett ismételnie. Másodizbeni szinpadra léptekor magyarul kiáltotta el, hogy „Vissza!", mi arra nyujtott kilátást, hogy szerepét e nyelven tanulta be, de e helyett a szavallati részt is énekben adta elő. — Némi zavar most is fordult elő az előadásban, a mihez egyébiránt már hozzá vagyunk szokva; ugy látszik: Papagena szerepével sem tud mit tenni az igazgaatóság, már hárman is énekelték s olykor-olykor mégis csak a felét halljuk. A müvésznő mellett Balázsné, Kőszeghy és Ney énekelt szépen; a karok ma is nagy hatással adták elő részeiket, Pauli pedig nincs és talán sohasem is lesz „disponálva,"

Egyletek, társulatok.

— Az egyetemi olvasókör ma tartá Festetich Benó gróf elnöklete alatt zárgyülését. A gyülés fölötte zajos és izgatott volt, 19 egyén ugyanis elhatározta, hogy erővel botrányt fog előidézni, s czéljok némileg sikerült is. E 19 egyén, élükön Brix Ivánnal, oly tapintatlan volt, hogy az elnöki jelentés után szóba hozta Imrik Péternek az elnökségről való letételét. Imrik olvasóköri elnök tudvalevőleg a mult őszszel egy zugröpiratot irt, melyben az akkori törökbarát-tüntetéseket s a tüntetések vezetőit magyar ifjuhoz nem méltó módon megtámadta. Az olvasóköri bizottság nem tudta eltürni, hogy az egyetemi ifjuság legtekintélyesebb egyesületének élén oly egyén álljon, ki a moszkvai ifjak s a 14 bécsi bursch módjára megtámadja a magyar ifjuságot; Imrik a decz. 7-iki bizottsági gyülésen bizalmatlansági szavazatot kapott s ennek következtében leköszönt. A turcophil tüntetések nagyobb arányokban tovább folytak, s a nemzet osztatlan helyeslésével találkoztak, az Imrik elvtársai tehát tanácsosnak vélték a hallgatást egész a mai napig, midőn egész váratlanul a közgyülésen szóba hozták az ügyet. Pollák Ernő, Lukáts Gyula, Kramulini Győző, Ragályi Lajos, Márkus József, Scheffer László és Singer Lőrincz keltek a deczember 7-ikén történtek védelmére, s a szavazásnál csak 19 egyén szavazott Brixék mellett. Brix azonban nem tudott nyugodni, s a legközelebbi kérdésnél qualifikálhatlan módon megtámadta a bizottságot, melynek maga is tagja volt. Brixet az elnök kénytelen volt több izben rendre utasitani s egy izben a szót is megvonni tőle. Az ülésre még visszatérünk.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, május 31. **Ardahánnak a török csapatok által történt visszavételét hivatalosan megerősitik.** — A szultán magánkihallgatáson fogadta az olasz követet.

Konstantinápoly, május 30. (Az „Egyetértés" távirata). Midhat pasa hazahivásának sürgetése nagy mérvekben terjed, nemcsak a nép között, hanem kormány- és parlamenti körökben is. Ennek folytán naponta vannak elfogatások.

Bukarest, május 31. (Az „Egyetértés" távirata). A volt hadügyminiszter Florescu tényleges szolgálatba állt az orosz hadseregben. Az összes romániai vasutak feletti felügyeletet az orosz kormány vette át.

Konstantinápoly, május 31. (P. L.) (Hivatalos.) **Hivatalosan constatálják, hogy az ottomán csapatok visszafoglalták Ardahánt.**

Bukarest, május 31. (Az „Egyetértés" távirata.) Romániába Kladován át szerb önkéntesek jönnek, kik a bolgár hadseregbe soroztatnak. A törökök a Duna egész mentén 30 emberből álló őrszemeket állitottak egymástól két-két kilometernyire, kik egymással jelekkel közlekednek, s ekként igen jó előőrsi szolgálatot rendeztek be.

Belgrád, máj. 31. (Az „Egyetértés" távirata.) Risztics megkereste Andrássy grófot, eszközölné ki a dunai hajózás szabadságát legalább Rakoviczáig. A Dunának Orsovánál történt elzárása határozott megfelelő intézkedéseket követel s mindenesetre beszüntetendő.

Fiume, máj. 31. (Az „Egyetértés" távirata) A torpedók kivitelét betiltották.

Bécs máj. 31. (Az „Egyetértés" távirata). A mozgósitásra vonatkozó eddigi hirek valótlanok. Minden intézkedés megtétetett, hogy szükség esetében, — de csakis ekkor — ugy a közös hadsereg, mint a magyar honvédség mozgósitható legyen Határaink közvetlen közelében román csapatok táboroznak, s ha ezek csak tévedésből és átlépik a határt, azonnal elreldeltetik a részletes mozgósitás. Eddig azonban még nem látszott szükségesnek ily nagy anyagi áldozat.

Pétervár, máj. 31. Az „Agence Russe" értesülése szerint Szerbia elhatározta, hogy tekintve a Szerbiának Törökország elleni háborujából támadható zavarokat, föntartja a semlegességet.

Athen, május 31. Az uj kormány következőleg alakult meg: Kumondurosz elnök és külügyi, Papannihalopulosz belügyi, Zotiropulosz pénzügyi, Petimezász hadügyi, Bubolosz tengerészeti, Kolosztavlosz igazságügyi és Notarasz tanügyi miniszter. A Trikupisz- és a Delijanisz-pártok bizalmat szavaztak az uj kormánynak.

Bukarest, máj. 30. A követek kamarája nehány nap óta határozatképtelen, minélfogva a papirpénzre vonatkozó javaslat tárgyalását elhalasztották. A külügyminiszter 500.000 frank hitelt kap a czár ünnepélyes fogadására. A kalafáti hadállás, 60 orosz ágyu megérkezése óta kitünően van védve.

Pétervár, máj. 30. A kaukázusi seregtől 29-én érkezett sürgöny jelenti, hogy Oklobsin tábornok a török positiók balszárnyán lévő sammebasi magaslatokat bevette, kiküldött aztán egy kisebb csapatot, hogy Kabuleti népességét a török hadállástól elzárja, a nehézségek daczára bevevé továbbá a Chatzudenitől 6 werstnyi távolban lévő hadállásokat; az oroszok vesztesége 3 halott és 30 sebesült.

Athen, május 31. Kumondurosz, támogatva Trikupisz és Delijanisz által, a következő miniszteri névsort terjeszti a király elé: Kumondurosz belügyi, Kontosztavlosz külügyi, Papannichalopulosz igazságügyi, Szotiropulosz pénzügyi, Petmezasz hadügyi, Kanazesz tengerészeti és Leopulosz kultuszminiszter.

Konstantinápoly, május 30. Az ottoman segélybizottság a genfi központi bizottság által tiltakozott a vidini kórháznak a kalafáti ütegek általi lövetése ellen.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest főváros iparosaihoz.

Az 1878. évi párisi közkiállitáson Magyarország is fog megjelenni.

Az ezen közkiállitásra vonatkozó összes ügyek központi vezetése a földmivelés-, ipar- s keresk. m. kir. miniszterium által a fővárosban székelő orsz. központi bizottságra ruháztatott.

Budapest főváros iparosait ezen küszöbön álló közkiállitásban való részvételre felhivni és serkenteni, a kivánt felvilágositásokat és értesitéseket megadni az országos magyar ipaegyesület van hivatva, melynek kebelében egy párisi kiállitási szakosztály mint bizottság szerveztetett.

A nemzetközi kiállitások nem csak alkalmat nyujtanak kifelé ismertetni a magyar termelvényeket, a magyar ipart és müvészetet és a magyar szellem fejlődését, itthon pedig tőkésiteni azon roppant horderejü tanulmányokat, a melyeket minden téren szerezhetünk: hanem megismervén a külföld iparunknak gyakorlati értékét és némely termelvényeink versenyképességét, remélhetőleg kereskedelmi piaczul fog szolgálni, s mi reánk azon szép s egyuttal jelentékeny anyagi haszonnal járó feladat várakozik, hogy iparunkkal s annak termékeivel közvetitők legyünk a nyugat és kelet népei között.

Mindez kiváló mérvben áll Budapestről, hazánk fővárosának minden águ iparáról.

Hazánknak, különösen a fővárosi iparosok jó hirnevének, anyagi jólétének érdekében teljes bizalommal reméljük, hogy a főváros iparosai élénk részt veendnek a jövő évi párisi közkiállitáson.

„De kifejezvén e reményünket — egyetértve az orsz. központi bizottság felhivásával — nem mulaszthatjuk el egyuttal a siker érdekében egy nagyfontosságu körülményre irányozni a kiállitani szándékozó közönség figyelmét.

A kiállitók csak akkor remélhetnek erkölcsi és anyagi sikert, ha lehetőleg arra törekszenek, hogy képességüket csak gyakorlati értékü tárgyakon mutassák be, s ha nem pazarolnak aránytalan mérvü munkát és ügyességet rendkivüli, sajátságos, nagy, mesterkedett darabokra, melyek talán érdekesek lehetnek, de életrevaló iparágnak menynyiség szerinti termelő- és versenyképességét nem tanusitják.

S kivált az áll mind az egyes szállitók mind az ország érdekében, miszerint azon czikkeket mutassuk be a legelőnyösebben a világnak, a melyek már is kivitelünk tárgyát képezik, vagy melyek már annyira fejlődtek, hogy rövid idő alatt kivitel tárgyát képezhetik: hogy ez által nem csak továbbra is biztositsuk a kivitelt, hanem előkészitsük, fokozzuk és növeljük az, s megmutassuk, miszerint már is jelentékeny tért foglalunk el a nemzetek elismerésében s hasznos tagjai vagyunk a népek nagy családjának."

Azon biztos reményben élünk, hogy a főváros iparossága, a mondottak fontosságát bensőleg érezvén és méltányolván, minden alkalommal tanusitott jelességénél és áldozatkészségénél, valamint saját jól felfogott érdekénél fogva, mint az ország iparos vezére és példaadója buzgalommal sorompóba fog lépni a franczia fővárosban megnyiló békés versenytéren, s ezért egész bizalommal felhivjuk Budapest főváros minden rendü iparosait, hogy a párisi közkiállitásra minél jelesebb czikkekkel jelentkezni siessenek.

A bejelentés határidejéül az országos központi bizottság által f. évi junius 15-ike lőn kitüzve.

A netaláni kivánt felvilágositásokat és értesitéseket, valamint a jelentkezési iveket az orsz. m. iparegyesületben (IV. ország-ut 10. sz. I. emelet) tisztelettel alulirott bizottság mindenkinek a legnagyobb készséggel kiszolgáltatja.

Budapest, május 15. 1877. Az orsz. m. iparegyesület párisi kiállitási bizottság tagjai:

Adler Károly, Beregszászy Lajos, Blum János, Csepreghy János, Dréher Ignácz, Dulcz Antal, Eberling Antal, Falk Zsigmond, Fischer Ignácz, Guttmann Károly, Hasselmann Károly, Havas Sándor, Hirsch Manó, Hirschler Mór, Huber Aptal, Kirner József, Dr. Koller Károly, Kopompay Ágoston, Kozmata Ferencz, Kölber Alajos, Králik Samu, Krammer Samu, Löwinger Károly, Machlup H., Márkus Ignácz, Mechwart A., Morzsányi József, Mosch Károly, Moskovits E. Mudrony Soma, az orsz. magyar iparegyesület igazgatója, Prochaszka Ferencz. Quentzer Alajos, Schön Jakab, Schuck Náthán, Sunda V. J., Schwarz Antal, Steinacker Ödön, Stock Endre, Sváb György, Dr. Szabóky Adolf elnök, Szász Zsigmond, Vandrák J., Dr. Wagner Jenő, Zellerin Mátyás.

A magyar czukoriparosok észrevételei, melyeket a czukoradóról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag készitettek, rövid kivonatban igy hangzanak:

A törvényjavaslat szerint:

A nyers, vagy szárított répát felhasználó czukorgyártásnak megadóztatása 1877. évi augusztus 1-től — 1879. évi julius végéig ugy történik, hogy a gyártásra forditandó répamennyiség hivatalosan felméretik.

Azon gyárakra nézve, melyek a jelen törvény tartama alatt adójukat nem a hivatalos felmérés szerint, hanem a lé-termelő müeszközök termelő képessége és azoknak bizonyos időn át való használata alapján megváltás utján kivánják fizetni, és a létermelésre kizárólag sajtókat, röperőmüveket, vagy telepbe egyesitett áztató edényeket használnak: a létermelő eszközök termelő képességének alapjául szolgáló mérvek a m. kir. és az osztrák császár kir. pénzügyminiszter által egyetértőleg, minden egyes termel idényre előre megállapitandók és legkésőbb junius hó 1-éig a termelő idény kezdete előtt a gyáraknak tudtára adandók.

A czukoriparosok erre azt észrevételezik, hogy februárban ismerni kell mindazon számokat, melyek az azelőtt érvényes megváltást megváltoztatják, ha nem akarjuk, hogy a czukor-ipar és czukorkereskedés biztos alapja elvonassék.

Továbbá: a javaslat szerint:

A belföldi anyagokat felhasználó répaczukorgyártás után fizetendő fogyasztási adónak 1879. évi julius hó utolsó napja után leendő megszabására nézve a kormány az 1878. év folyama alatt uj törvényjavaslatot fog előterjeszteni, a melyben vagy a kész gyártmánynak, vagy a czukorgyártáshoz készitett répalének mennyisége és sürüsége szerinti megadóztatására vonatkozó adórendszerre leend tekintettel.

Az észrévételekben e helyett a következő szöveg ajánltatik: „Azon esetben, ha a kormány a legközelebbi 2 termelő idény alatt azon meggyőződésre jönne, hogy a megváltással kapcsolatoa nyerstermányadó a belföldi czukorfogyasztásnak megfelelő adóösszeg szolgáltatására nem alkalmas, a belföldi anyagokat felhasználó répaczukorgyártás után fizetendő fogyasztási adónak 1879. évi julius hó utolsó napja után leendő megszabására nézve, az 1878. év folyama alatt uj törvényjavaslatot fog előterjeszteni."

Azon különhatározatokra nézve, mely ama répaczukorgyárakra vonatkoznak, melyek adójukat a répa sulyának hivatalosan ellenőrzött felmérése alapján fizetik, az észrevételekben kifejeztetik, hogy „a mosatlan répa felmérésénél az 1850-ki sept. 7-én kelt rendeletben engedélyezve volt 5% suly elengedésének megszüntetése nem látszik indokoltnak. Ez 5%-nyi leengedés az állam károsodása nélkül fenntartható volna, mert a mosatlan állapotban levő répára mindig legalább 5%-nyi földrészek vannak tapadva, melyek csak mosás által távolithatók el."

A következő §:

A pénzügyigazgatóságnak jogában áll, hogy a hiküldöttjeik álal a gyár iparkönyvbe — ezek akár magában a gyárban akár másutt vezettessenek — betekinthessen, és ezen könyvek azon adataiból, melyek a termelési és segédanyagok keszerzésére és hováforditására, valamint a czukornyeredékre és a czukor-eladásra vonatkoznak, kivonatokat készithessen.

Az észrevételek szerint határozottan elvetendő.

A termelőképesség és az üzlet tartama alapján megadóztatandó répamennyiség kipuhatolása tekintetében hozott határozatok igy volnának szövegezendők:

„A termelő idény (megváltási időszak) alatt a létermeléshez szükséges sajtókat, röperőmüveket, vagy telepbe egyesitett áztató edényeket se megváltozatatni . . . " stb. (a helyett, hogy a készülékeket.)

A 10. §-t az észrevételek egészben visszavetik.

Az első magyar kártyagyár részvény társulat ma tartá 9-ik rendes közgyülését Schwalowszky elnöklete alatt. Jelen volt 10 részvényes 412 drb részvény képviseletében. A jelentés következőket tartalmaz: Sajnos, hogy a mult év csekély nyereményt eredményezett a forgalom csökkenése folytán, a kávévéházak clubbok és casinok régi kártyákkal mulatnak, azonfelül egy szilárdtalan alapu versenyző e szakban müködik, reméljük azonban, hogy a magyar pénzügyminiszterium segitségével ezen versenyzőt legyőzendjük. A forgalom 168224 frtot tett 1875/6. évre, mig 76/77-re 152457 frtra ment, csökkent tehát 15767 frttal. Bélyegre kiadatott 1875-évre 66413 frtot, mig 76-évre 62605 frtot. Nyers haszon 28779 frt, ebből levonandó 22415 frt köttségre, tiszta nyeremény: 6363 frt, Az igazgatóság ajánlja, hogy az alapitási tőke javára irandó le ezen összeg a keresk. törv. értelmében. A házra vonatkozó per beszünt és a ház a társulat tulajdonába ment át mi azon előnyt helyezi kilátásba, hogy bélyegekre hitelt szerezhetnek. A közgyülés tudomásul vevén ezen jelentést, a felmentvényt megadá az igazgatóságnak, minek folytán a választások eszközöltettek: felügyelőknek 300 forint dij melett, Pásztory, Reiter és Szemes, választattak.

A központi m. gyógyszerészeti és müvegyészeti vállat, ma tartotta évi rendes közgyülést 12 részvényes jelenlétében. A felolvasott évi jelentés fájdalommal felhozza, hogy az utolsó közgyülés óta az üzleti viszonyokban semmi javulás nem állott be, s hogy az általános pangás nem engedte a vállalatot kedvező eredményhez jutattni. — A terhek a hasznot 13686 frttal felülmulják, a veszteségek és leirások első sorban a 17154 frtnyi tartalékalapból fedeztettek 3191 frt az áruk érték csökkenésének kiegyenlitésére forditatatott, minélfogva az 1877. évre 8574 frt veszteségi egyenleg vezettetett át. Zelenka minden tartózkodás nélkül kifejezi, hogy a vállalat nem életképes; mert 9 év óta egy garas kamatot sem fizetet, sőt a tőke mindég nagyobb mértékben megtámadtatik, felette csodálkozik, hogy az igazgatóság még mindig a liquidatiótól retteg vissza. Ez volna pedig az egyedüli mód, ha van még vagyon ezt megmenteni. Semmi alapos remény a vállalat lendületére nem lehet, mert az egész forgalom csak 40000 frtra szoritkozik, mely eredményt minden privat vállalatnak kell hogy elérjen. Ő azért igen sürgősen a feloszlást ajánlja. A gyülésre nem volt elkészülve, különben felfedezhetne különböző érdekes dolgokat, a mi indokolná a bizalmatlanságot és a mellett beszélne, hogy az igazgatóságnak több pénz rendelkezésre ne bocsáttassék, az üzlet pangása oda magyarázható, hogy a fogyasztóknak sincs bizalma a vállalathoz. Az igazgatóság közül többen megnyugtatólag igyekeztek Zelinkának válaszolni és a dolgot lehetőleg szépiteni és elsőbbségi kötvények kibocsátásában az üzlet emelését reménylik. Bakonyi ügyvéd igazgató kérdőre vonja Zelinkát „csalás gyanusithatás" miatt, miről ugyan szó nem forgott fenn. Szavazás nélkül az elnök kijelenti a felmentvény kiadását, mire Zelinka azon kijelentéssel távozott, hogy a kereskedelmi törvényszéknél orvoslást keresend. Az igazgatóság felhatalmaztatott 100,000 frtig terjedő jelzálogi kölcsön felvételére. Megválasztattak felügyelőnek Turnovszky, Mérey és Persay.

A II-ik kerületi elöljáróság f. évi junius 1-ére az ördög árok mentében levő füre a szép Ilonához czimzett vendéglőben reggeli 8. — az Elypsen s az Albrecht ut mentében levőre az elöljáróság hiv. helyiségeiben reggeli 9. — a Lipótmezőn a körtvélyesi s vadaskerti dülőben levő fütermésre pedig a lipótmezei vendéglőben délelőtti 10 órakor árverést hirdet, melyre a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árveréseknél 5, illetve 20 frt. bánatpénzzel jelenjenek meg.

Gyapjuvásár (Baumann Tódor czég jelentése.) A vásárba főleg csak belföldi vevők jelentek meg. A külföld csak igen csekélyen volt képviselve. Eddigelé körülbelől 1500 métermázsa adatott el. Kétnyiretü hegyi gyapju 95 frt—104 frtig, kétnyiretü 86—92 frtig és több mult évi tételek. Az árak általánossan olyanok mint mult évben voltak, csak imitt amott 1—2 frttal szállnak magasabbra. — A vevők még itt időznek, s ez által a vásár a jövő héten is eltarthat meg.

Árverések, csődügyek (Kivonat a budapesti „Közlöny" május 31-ki számából) Beszterczebánya jun. 28. Linczenyi Samu ingatlanai 3000 frt. — Szentes aug. 7. Tóth István ingatlanai 61,472 frt — Szabadka jul. 28. Pilaszanovits Lajos nemesi földbirtoka 70,4991. Péteri (Pestvid. törvényszék jun 13. Hiba György ingatlanei összesen 2096 frt. — Budapest jun. 25. Puch Nándorné sz. Kroll Anna a lipótvárosi dunasor és Nádor-utczában fekvő ingatlana 5503 frt. — N. Gaj (Módos) jun. 15. Malenicza Olga ingatlanai 194,502 frt. — Csáktornya jun. 28. Segovits Mihály ingatlanai 6950 frt. — H. Neuzina (Módos) jun. 5. Hubert Samu ingatlanai 8739 frt. — Kazsok (Koposvár) jun. 25. Mátyu Rudolf ingatlana 3006 frt. Egyházas kesző (Szombathely) jun. 26. Dobos Rozalia ingatlanai 3000 frt. Gyula jun. 26. Oláh Antal ingatlana 2250 forint — Budapest junius 18. Markus Józsefnek budai ház, telek. kert, 13400 forint.

Csődök. Liedemann J. S. Frigyes bej. jul. 28. 29. 30. ideiglenes tömeggondnok Emey János ügyvéd, perügyelő Dr. Szelényi Károly ügyvéd — Rüll János mohácsi kereskedő bej. jul. 9. 10. 11. tömeggondnok és perügyelő Bradt János mohácsi ügyvéd. — Fuhrmann A. teveli lakos bej. jun. 25. 26. 27. tömeggond és perügyelő Buday József szegzárdi ügyvéd Szeiler Tobiás dunaföldvári kereskedő ellen bejelent. junius 11. 12. 13. perügyelő Gözsy Ferencz ügyvéd Szegzárdon, tömeggond Bernsdorfer Antal dunaföldvári lakos.

Pályázat rozsahegyi adóhivatalnál III-ad oszt. ellenőri állás 3 hét alatt. — Baranyamegye Sásdon postamesteri 3 hét alatt; budapesti adófelügyelőségnél számtiszt III. osztály 3 hét alatti Soproni pénzügy igazgatóságnál II. oszt. fogalmazói állás 14 nap alatt. M. Szigeten bánya és jószág igazgatóságnál VIII. oszt. erdőmesteri állomás jun. végéig. Szenitz (Nyitra megye) postamesti állomás 3 hét alatt. Pesti törvényszéknél szolgasegédi állomás 30 nap, Sopron posta szolgai állomás 4 hét alatt.

Budapesti szinlapok.

Pénteken, junius 1-én:

NEMZETI SZINHÁZ.

A mankranczos hölgy.

Vigjáték 5 felv.

Személyek:

Baptista	Seigeti J.
Vincentio	Komáromy
Petruccio	Feleki
Lucentio	Náday
Gremio	Pintér
Hortensio	Kőrösmezei
Tranio	Vizvári
Biondello	Hevesi
Grumio	Sántha
Grumio	Vincze
Bromio	Szigeti I.
Katalin	Lendvayné
Bianka,	Szigeti Jolán
Özvegy	Sánthané

Kezdete 8½ órakor.

NÉP-SZNHÁZ.

KOZIKI.

Opera 3 felvonásban.

Személyek:

Koziki	Soldosné L.
Namitu	Karikás
Xikokó	Együd
Nuzima	Szabó K.
Fiezo	Kápolnai
Szotosziró	Horváth
Szagami	Váradi
Jakuminok.	Császári testőrök.

Kezdete 8½ órakor.

Krisztinavárosi szinkör.

A Softák Budapesten,

előkészület miatt a szinkör zárva maradt.

Csávolszky Lajos

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Budapest nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) 8. sz.